

?? Doyumsuzlu?una Verilen Tepkiler Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?? Doyumsuzlu?una Verilen Tepkiler Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23770>

Özet

?? Doyumsuzlu?una Verilen Tepkiler Ölçe?i (?DVTÖ), çal??anlar?n i?lerinden duyduklar? memnuniyetsizli?e kar?? gösterdikleri davran??sal ve psikolojik tepkileri ölçmek amac?yla geli?tirilmis bir uyarlama arac?d?r. Fatma Ya??n taraf?ndan 2013 y?l?nda Türkçe literatüre kazand?r?lan bu ölçek, özgün yap?s?na benzer ?ekilde, i? doyumsuzlu?una kar?? verilen tepkileri dört temel boyutta incelemektedir. Ölçek, özellikle örgütsel davran?? ve endüstriyel psikoloji alanlar?nda, çal??anlar?n olumsuz i? ko?ullar?na ne ?ekilde adapte olduklar?n? veya tepki verdiklerini belirlemede önemli bir araçtır.

Ölçe?in Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çal??malar?, 18 maddelik bu arac?n psikometrik aç?dan sa?lam oldu?unu göstermiştir. Yap?lan analizler, ?DVTÖ'nün **i? doyumsuzlu?u** tepkilerini ölçmek için dört faktörlü özgün yap?y? korudu?unu do?ulamaktadır.

Anahtar Kelimeler

?? doyumsuzlu?u, örgütsel tepkiler, faktör analizi, örgütsel ba?lılık, i?ten ayrılma, psikometri, uyarlama.

Yazarlar

Fatma Ya??n

Amaç

?? Doyumsuzlu?una Verilen Tepkiler Ölçe?i'nin temel amac?, çal??anlar?n algılanan **i? doyumsuzlu?u** durumlar?na kar?? sergiledikleri spesifik tepki biçimlerini sistematik olarak de?erlendirmektir. Bu ölçek, çal??anlar?n pasif veya aktif, yap?c? veya y?k?c? olabilen tepkilerini, dört temel davran?? boyutu üzerinden nicelle?tirmeyi hedefler.

Ölçek, yöneticilere ve ara?t?rmacılara, çal??anlar?n memnuniyetsizliklerini nasıl yönettiklerini anlamalar? için kritik veriler sunar. Bu tepkilerin belirlenmesi, örgütsel sorunlar?n erken te?hisi ve çal??an devir h?z?n?n azaltılması gibi stratejik insan kaynaklar? kararlar?n?n alınmas?nda rehberlik eder.

Yap?

?DVTÖ, genellikle literatürde "Çıkış, Seslenme, Ba?lılık ve ?hmal" (Exit, Voice, Loyalty, Neglect - EVLN) modeli çerçevesinde tanımlanan dört ana boyutu ölçmektedir. Ölçek, toplam 18 maddeden oluşmakta olup, bu maddeler dört faktöre ayrılmıştır. Bu faktörler, çal??an?n i?ine veya çal??t??? kuruma kar?? geli?tirdi?i farklı tepki stratejilerini temsil eder.

Ölçe?in yap?sal boyutlar? ve madde da??l?mlar? ?unlard?:

Ba?l?l?k (4 madde): Çal??an?n i?yerine veya ?irkete olan sadakatini ve durumu iyile?tirme umudunu koruyarak pasif ve yap?c? bir tepki göstermesi.

Ç?k?? (1 madde): ??ten ayr?lma veya ba?ka bir i? arama yoluyla aktif ve y?k?c? bir tepki gösterme e?ilimi.

Konu?ma (2 madde): Ko?ullar? iyile?tirmek amac?yla aktif ve yap?c? bir ?ekilde fikir beyan etme, ?ikayet etme veya de?i?imi talep etme.

Yokmu? Gibi Davranma (13 madde): ??yerindeki sorunlar? görmezden gelme, çabay? azaltma veya i?ine kay?ts?z kalma yoluyla pasif ve y?k?c? bir tepki gösterme. Bu faktör, ölçekteki en fazla maddeyi içermektedir.

Geçerlik

?DVTÖ'nün Türkçe formunun yap?sal geçerli?ini incelemek amac?yla kapsaml? istatistiksel analizler gerçekleştirilmi?tir. Hem aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) hem de do?rulay?c? faktör analizi (DFA) kullan?lm??t?r.

Analizler sonucunda, ölçe?in Türkçe yap?s?n?n orijinal ölçe?in yap?s?na uygun oldu?u ve dört faktörlü bir yap? sergiledi?i tespit edilmi?tir. Bu bulgu, ?DVTÖ'nün Türkiye örnekleminde de ölçmek istedi?i teorik yap?lar? ba?ar?yla temsil etti?ini ve yüksek yap? geçerli?ine sahip oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlılık ve zamana kar?? kararlılık özelliklerini de?erlendirmek üzere çe?itli güvenilirlik katsayılar? hesaplanm??t?r. Elde edilen bulgular, ölçe?in alt boyutlar?n?n güvenilirlik düzeylerinin kabul edilebilir s?n?rlar içinde de?i?ti?ini göstermektedir.

?DVTÖ'nün güvenilirlik istatistikleri ?unlard?:

Cronbach Alfa ?ç Tutarlılık Katsayılar?: Alt boyutlar için .59 ile .67 aras?nda de?i?mektedir.

?ki Yar? Güvenirlik Katsayılar?: .45 ile .48 aras?nda saptanm??t?r.

Test Tekrar Test Güvenirlik Katsayılar?: Ölçe?in kararlılı??n? gösteren bu katsayılar .47 ile .69 aras?nda de?i?im göstermektedir.

Faktör Analizi

?DVTÖ'nün faktör yap?s?n? netle?tirmek ve Türkçe kültürüne adaptasyonunu sa?lamla?t?rmak amac?yla yap?lan faktör analizi çal??malar?, ölçe?in 18 madde ve dört boyuttan olu?an özgün yap?s?n? korudu?unu kan?tlam??t?r. Bu dört boyut, kuramsal olarak beklenen tepki stratejilerini

temsil etmektedir.

Aç?mlay?c? ve do?rulamay?c? analizlerin birlikte kullan?lmas?, ölçe?in yap?sal modelinin sadece ke?fedilmesini de?il, ayn? zamanda teorik modele ne kadar uydu?unu da göstermi?tir. Bu metodolojik yakla??m, ölçe?in psikometrik kalitesini güçlendirmektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: 18 maddeden olu?an, dört faktörlü yap?ya sahip bir öz bildirim ölçe?i.

Language Available: Türkçe

Population Group: Çal??anlar (Genel i? gücü popülasyonu)

Age Group: Yeti?kin çal??anlar

Population Details: Ölçe?in geçerlik ve güvenilirlik çal??mas? Türkiye'deki çal??anlar üzerinde yap?lm??tır.

Test Methodology: Maddeler, 5'li Likert tipi derecelendirme ile yan?tlanmaktadır (1=kesinlikle kat?l?yorum - 5=kesinlikle kat?lm?yorum).

Anahtar Kelimeler

?? tatmini, örgütsel adalet, i?yeri davran???, Cronbach Alfa, uyarlama, EVLN modeli, i? stresi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: fatmayasinn@gmail.com

Correspondence Address: Fatma Ya??n (2013 çal??mas?nın sorumlu yazar?)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in adaptasyon ve psikometrik çal??malar?nın yay?nland??? y?l 2013'tür. Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçlı? kullan?m? için sorumlu yazar Fatma Ya??n ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullan?m ve izin ücretleri hakkında bilgi, yazar?n e-posta adresi arac?l???yla edinilebilir.

Kaynaklar

Ya??n, F. (2013). ?? Doyumsuzlu?una Verilen Tepkiler Ölçe?i: Geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?. *Nesne Dergisi*, 1(2),1-20. DOI: 10.7816/nesne-01-02-01.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [is-doyumsuzluguna-verilen-tepkiler-olcegi-toad.pdf](https://www.toad.halileksi.net/is-doyumsuzluguna-verilen-tepkiler-olcegi-toad.pdf)

Ayr?ca, ölçek ile ilgili ek bilgilere ?u ba?lant?dan eri?ilebilir: [toad.halileksi.net](https://www.toad.halileksi.net)

?? Doyumsuzlu?una Verilen Tepkiler Ölçe?i Maddeleri

Ölçek 18 madde dört faktörlü yap?dad?r.

Ba?l?k (4m): Bu ?irketten (i?yerinden) sorumlu insanlar genellikle ne yapt???n? bilen ki?ilerdir.

Ç?k?? (1m): Çal??ma ko?ullar?m kötüle?irse, i?ten ayr?lmay? dü?ünürüm.

Konu?ma (2m): ??yerimde bir ?eyler cidden yan??? gitti?inde ve ?irket harekete geçmedi?inde, "dü?meye basar?m.

Yokmu? Gibi Davranma (13m): Ara s?ra i?imde çok fazla çaba harcamad???m günler olur.